

Kyyveden vesienhoidon johtoryhmän kokous 1/2026

Aika

14.4.2026 klo 13–14.46

Paikka

Saimaa 1, Mikkelin virastotalo/ MS Teams

Läsnä

Toni Roiha, Lupa- ja Valvontavirasto
Niina Laurila, XAMK
Heikki Tanskanen, Mikkelin seudun ympäristöpalvelut
Eeva Lahtinen, ProAgria Etelä-Savo
Toni Paakkunainen, Kaakkois-Suomen elinvoimakeskus
Lasse Hämäläinen, Itä-Suomen elinvoimakeskus
Heidi Valta, Itä-Suomen elinvoimakeskus

Etänä

Veijo Hämäläinen, Kyyveden osakaskunta
Hanne Soininen, XAMK
Tero Nieminen, Itä-Suomen elinvoimakeskus

1 Kokouksen avaus ja järjestäytyminen

Kokouksen puheenjohtajana toimi Lasse Hämäläinen ja sihteerinä Heidi Valta

2 Edellisen kokouksen muistio

Lasse Hämäläinen kävi läpi edellisen kokouksen 1.10.2025 muistion. Muistio hyväksyttiin.

3 Vesienhoidon tilannekatsaus

Toni Roiha kertoo, että paineiden ja riskien arviointi on valmistunut. Arvioinnista ei voida vielä tiedottaa julkisesti, vaan asiasta tiedotetaan myöhemmin tänä vuonna. Toiminta lupa- ja valvontavirastossa (LVV) on käynnistynyt, mutta viraston rooli ja vastuut vesienhoidon yhteistyössä ovat vielä osin epäselviä ja muotoutuvat käytännön myötä. Maakunnallisten vesienhoitoryhmien jatkoa ja niihin osallistumista tarkastellaan, ja suhtautuminen niihin selviää myöhemmin johdon linjausten myötä.

Toimenpiteiden suunnittelu on käynnistymässä niille vesistöille, joilla sille on tunnistettu tarve. Vesienhoidon kuulemisen on tarkoitus alkaa joulukuun alussa, mutta aikataulu on kokonaisuudessaan muutaman kuukauden alkuperäisestä jäljessä. Vesien luokitteluun on tullut merkittävä periaatteellinen muutos, jossa korostuu niin sanottu *one-out, all-out* -periaate:

vesimuodostuman ekologinen tila määräytyy heikoimman laatutekijän perusteella. Luokittelussa hyödynnetään myös mallinnusta ja kaukokartoitusaineistoja.

Kyyveden alustavan arvion mukaan vesistön tilassa ei ole nähtävissä suuria muutoksia parempaan tai huonompaan suuntaan. Luokittelutavan muutos sekä uusi biologinen aineisto voivat kuitenkin vaikuttaa lopulliseen luokitteluun.

4 Vesienhoidon edistäminen

Heidi Valta kertoo Itä-Suomen elinvoimakeskuksen tehtävistä vesienhoidon edistämisessä. Hankeavustukset jatkuvat ja niihin liittyvä neuvonta entiseen tapaan. Viestintää kehitetään Etelä-Savon vesienhoitoverkoston uutiskirjeen osalta siten, että se laajenee koko Itä-Suomen elinvoimakeskuksen alueelle ensi syksynä. Käytäntöjä ja viestintää halutaan tasapuolistaa alueella. Verkostotyötä jatketaan ja kehitetään. Alueelliset yhteistyöryhmät jatkuvat. Etelä-Savon alueella edistämistyöstä on vastuussa pintavesien ja pohjavesien osalta Heidi Valta. Lasse Hämäläinen siirtyy ACWA LIFE-hankkeen aluekoordinaattoriksi.

Käydään läpi myös rahoitushakuja: kaupunkivesien, vesienhoidon ja Metka-luonnonhoidon avustus on pysynyt ennallaan. Kaupunkivesien avustus on parhaillaan haettavissa. Pohjavesien suojeluun haettava avustus on uudistumassa ja ensimmäinen hakukierros on ensi syksynä. Avustusta voi silloin hakea erilaisiin selvityksiin ja investointeihin.

Heidi valta kertoo myös maaseuturahaston avustuksista, joissa on myös hakujakso parhaillaan auki. EU:n maaseuturahastosta on mahdollista rahoittaa vesienhoitoa edistäviä investointeja, tiedonvälitystä sekä yhteistyöhankkeita. Vesistöjen tilaa parantaviin investointeihin voidaan myöntää tukea jopa 80 %, ja tiedonvälitys- ja yhteistyöhankkeisiin enintään 100 % julkista tukea. Hakijoina voivat toimia mm. paikalliset yhdistykset, osakaskunnat, ojitussyhteisöt ja kunnat, ja talkootyö voidaan hyväksyä osaksi omarahoitusta. Haut jatkuvat eri jaksoissa vuoteen 2027 asti ja hankkeiden toteutus vuoteen 2028 saakka. Essi Saariseen ja Mervi Ukkoseen (Itä-Suomen elinvoimakeskus) voi olla yhteydessä, jos tulee kysyttävää maaseuturahoitukseen liittyen.

5 Hankkeet

Suovun valuma-alueen JTF-hankkeet

Veijo Hämäläinen käy läpi Suovun valuma-alueen JTF-hanketta osakaskunnan osalta.

Hirsikankaan alapuolisessa purossa kynnyspatosarja on toteutettu ja hanke on pääosin valmis; viimeistely tehdään kesän kuivalla kaudella. Laskeutusallas on valmis, mutta osa kynnyspadoista vaatii vielä louheella tehtävän viimeistelyn.

Tarsanlammen alapuolisella purolla järjestetään ensi viikon torstaina maastokäynti hankkeen tiimoilta. Janne Raassina laatii kohteeseen tarkennetun suunnitelman, erityisesti eroosiosuojauksen osalta.

Tervalahden kohde on suunnittelussa, mutta aiempi suunnitelma menee uusiksi, koska altaiden pohjaa ei saavutettu eikä kaivaminen ole mahdollista. Vesi virtaa hallitsemattomasti Tervalahteen, mahdollisesti majavan aiheuttamien patojen seurauksena. Tavoitteena on ohjata vesi hallitummin

pintavalutuskentälle ja Tervalahteen. Tämä edellyttää vedenohjauksen muutoksia ja rahoittajalle tehtävää muutoshakemusta. Tervalahdessa oleva kaislikko mahdollistaa ravinteiden poistamista niittämällä, ja suunnitelmia tullaan tältä osin päivittämään. Janne Raassina tarkentaa jatkosuunnitelmia.

Kuusikummun kosteikolla urakoitsija on toimittanut louhemateriaalit ja Variskankaan purossa on tehty eroosiontorjuntatoimia. Variskankaan tien rumpu uusitaan elokuussa, jolloin virtaamat ovat pienimmillään. Kuusikummun kosteikolla havaittiin merkittäviä haasteita: alue ei jäätnyt, kantavaa kerrosta ei ollut ja hiesukerroksen alla on usean metrin paksuinen kantamaton turve. Kosteikon kunnostamisen jatkamisesta keskustellaan hoitokunnan kokouksessa ensi viikolla.

Kohteille järjestetään maastokäynti ja katselmus ensi viikolla.

Niina Laurila jatkaa Suovun hankkeen etenemistä XAMKin osalta. Alueelle on suunniteltu yhteensä noin 10 pohjapatoa ojaeroosion torjumiseksi. Kunnostustöiden kilpailutus toteutettiin marraskuussa, ja suunnittelijaksi on valittu Janne Raassina. Kuusikummun kunnostus on osa kokonaisuutta. Kesällä toteutetaan vedenlaadun seuranta ja virtaamamittauksia. Tämänhetkisten tulosten perusteella vedestä on havaittu ravinteita ja metalleja. Kiintoaineanalyysit on tehty XAMKin laboratoriossa, mutta tuloksiin liittyy epävarmuutta vähäisen virtaamatilanteen vuoksi. Keskustelussa todettiin, että kiintoaineen ja fosforin välisestä suhteesta on tarkoitus tehdä jatkossa tulkintaa. Lisäksi Kuusikummun alueelta on otettu sedimenttinäytteitä jatkoarviointia varten.

Kovalansuon JTF-hanke

Heikki Tanskanen kertoo, että Kovalansuon JTF-hanke on loppuvaiheessa. Kalkitukset on tehty ja kylvötyöt ovat käynnissä. Ensimmäiset vedenlaadun mittaukset on toteutettu jäidenlähdon aikaan; aiempaa vertailuaineistoa ei ole käytettävissä. Mittausten perusteella ainemäärät ovat olleet vähäisiä eikä merkittäviä rehevöitymisvaikutuksia ole havaittu mylläysten jälkeenkään. Talviaikana altaissa oli hapettomia alueita ja rikkivedyn muodostumista havaittiin.

Hankekohteessa aloitetaan vierailukäynnit. Kohdetta on kaavailtu myös opetuskäyttöön, ja tavoitteena on kerätä tietoa sekä jakaa kokemuksia laajemmin. Avajaistapahtuma järjestetään 22.4. Alueen arvioidaan tarjoavan tulevaisuudessa elinympäristöjä vesilinnuille ja muille eläimille suojaisissa kosteikko-olosuhteissa.

Kyyveden hoitokalastushanke

Veijo Hämmäläinen kertoo, että Kyyveden hoitokalastusta on toteutettu keväällä kahdeksalla paunetilla ja rysällä. Osakaskunnan pauneteilla kartoitetaan soveltuvia hoitokalastusalueita. Viime vuosi oli sääolosuhteiltaan haastava. Hoitokalastuksen tarkkaa ajankohtaa ei ole vielä päätetty tälle vuodelle. Heidi Valta kertoo, että avustusta hoitokalastushankkeen jatkolle ollaan myöntämässä ja päätös tulee lähiviikkoina.

Keskustelussa todettiin, että mikäli kesästä tulee kuiva, varmoja pyyntipaikkoja joudutaan arvioimaan uudelleen. Syksyllä on tarkoitus luodata uusia alueita syvemmistä vesistä vesien kylmetessä, jotta hoitokalastus saataisiin kohdennettua paremmin. Keväinen rysä- ja paunettipyynti kohdistuu erityisesti kalojen luontaisille kulkureiteille.

Metsätalouden vesiensuojeluhankkeet

Heidi Valta kertoo metsäkeskuksen vesiensuojeluhankkeista. Luonnonhoidon asiantuntija Eero Niemi vastaa jatkossa Etelä-Savon vesiensuojeluasioista. Niskakoskenjoen valuma-alueen vesiensuojeluhanke on valmistunut tammikuussa. Suunnittelussa on tällä hetkellä Naarajärven valuma-alueen eteläosan vesiensuojeluhanke ja Hirvijärven valuma-alueen vesiensuojeluhanke, joka on jo lähes valmis. Lietlahdenjoenvesiensuojeluhankkeen suunnittelua pyritään jatkamaan tänä vuonna. Pienenä haasteena siinä on ollut niukentuneet henkilöresurssit.

6 Muut asiat**ACWA LIFE**

Lasse Hämäläinen kertoo ACWA LIFE -hankkeesta. Mukana on 20 partneria, kun elinvoimakeskukset lasketaan mukaan. Projektipäällikkönä toimii Helena Puro Etelä-Pohjanmaan elinvoimakeskuksesta. Toimia tehdään eri puolilla Suomea. Itä-Suomen elinvoimakeskuksen toiminta-alueella on Virtasalmi-Joroisen demoalue, jossa toimenpiteinä on esim. elinvoimakeskusvetoisen valuma-alue talkkarimallin testaaminen, tehdään valuma-aluekunnostuksen yleissuunnitelma sekä tarkempia suunnitelmia intensiivialueille. Alueelle suunnitellaan ja toteutetaan erilaisia vesiensuojelurakenteita. Maatilamittakaavassa testataan hulevesien hallinnassa biohiilisuodatusta. Tarkempia suunnitelmia on esim. Virmasjoelle suunniteltu virtavesikunnostus, ravintoketjukunnostukset (hoitokalastus) 3–4 vuotisena hankkeena ja saaliin hyödyntämismahdollisuuksien/ kiertotalouden kehittäminen esim. Joroisselällä, Paljolla, Syvänsissä ja Valvatuksella ja innovatiiviset järvikunnostusmenetelmät kuten alusveden suodatus Jäppilän Ahvenlammessa. Hankkeen aikana seurataan toimien vaikutusta kohdevesistöihin. Toimenpiteiden toteuttajina elinvoimakeskusten lisäksi mm. Suomen metsäkeskus, John Nurmisen säätiö sekä Syke. Kaikkien toimenpiteiden toteuttaminen perustuu vapaaehtoisuuteen ja paikallisten tavoittamista pidetään tärkeänä.

Hankkeessa järjestetään tilaisuuksia maanomistajille, paikallisille ja vapaa-ajan asukkaille. Viestintää toteutetaan valtakunnallisesti ja alueellisesti. Hankkeessa etsitään myös täydentävän rahoituksen lähteitä. Ympäristökioski-työkalua kokeillaan maatalouskohteissa. Joroisten yhteistyöryhmä kokoontuu ensimmäisen kerran parin viikon päästä.

ACWA LIFE-hanke on mukava Valtakunnallisen vesistö-kunnostusverkoston vuosiseminaarissa Splash-tapahtumassa. Tapahtumassa tuodaan yhteen rahoittajia ja hankkeen toteuttajia. Voi ilmoittautua Lasselle tai Heidille, jos haluaa tapahtumaan esittelemään omaa hankeideaa. Vesistö-kunnostusverkoston vuosiseminaari on Kuopiossa 2.–3.6. Seminaarissa palkitaan vuoden vesistö-kunnostaja, johon saa tehdä ehdotuksia [Äänestä vuoden 2026 vesistö-kunnostajaa! – Vesistö-kunnostusverkoston uutiskirje](#).

Kyyvesitalkkarihankkeen kuulumiset

Eeva Lahtinen kertoo, että Lietjärven peltojen ojitusyhtiön hanketta on edistetty pääosin myönteisessä hengessä. Ihan kaikilta maanomistajilta ei ole vielä saatu suostumusta. Yksityisen rahoituksen dokumentteja on luonnosteltu ja asiaa siltä osin edistetty. Ojitusyhtiölle haetaan oma tili taloushallinnon järjestämiseksi. XAMKilta saadaan tukea hankkeen kilpailutukseen. Talkootyön

mahdollisuuksia on selvitetty ja ehdotukset nähdään realistisena toteuttaa. Varmistetaan talkootyö vielä Elinvoimakeskukseen Essi Saariselta.

Hulkonlammen ojitussyhteisön uudelleen herättäminen on kesken; tarvittavat dokumentit on saatu Lupa- ja valvontavirastosta Elina Häikiöltä. Tavoitteena padon korjaus.

Työmaakyltit toteutettiin Kyyvesitalkkarin, Mainospuun ja Kyyveden osakunnan yhteistyönä.

Harjukosken osalta Kyyveden osakunta jakaa siihen liittyvät dokumentit ja uuden prosessin käynnistäminen on ajankohtaista. Saara Ryhänen ProAgrialta on lupautunut avuksi.

Keväällä on ollut useita tapahtumia ja aktiivista viestintää. Vuonna 2025 Kyyvesitalkkariin oltiin useista osakaskunnista ja yhdistyksistä yhteydessä erityisesti rahoitusneuvonnan, hankkeiden edistämisen ja suunnittelun ja vesistökuunnostuksiin liittyvän neuvonnan osalta.

Hirsikankaansuon kosteikko

Keskusteltu kosteikon tilanteesta. Kosteikolla ei ole tehty vielä kylvöjä. Penkereet ovat eroosioherkkiä. Ollaan elinvoimakeskukseen puolesta yhteydessä maanomistajaan tehtävistä toimista.

Haukivuoren jätevedenpuhdistamolta tuleva kuormitus

Eeva Lahtiselle on tullut yhteydenottoja, joissa oltu huolissaan jätevedenpuhdistamon purkupisteeltä tulevasta kuormituksesta. Heikki Tanskanen kertoo, että voi laittaa Eevalle tietoa kuukausi sitten tehdystä selvitystarkkailusta. Sen mukaan sieltä ei tulisi isoa kuormitusvaikutusta.

Kyyveden pidätysaluemallinnus

Hanke on toteutettu ELY-SYKE-yhteishankkeena vuosina 2024–2026. Menetelmällä voidaan tunnistaa valuma-alueilta painanteita ja mallintaa niiden vaikutuksia hydrologiaan ja ravinteiden kulkeutumiseen. Hankkeen loppuraportti on valmistunut ja laitetaan jakoon sen jälkeen, kun SYKEN lupa raportin jakamiseen on saatu.

7 Seuraava kokous

Seuraava kokous järjestetään 29.9.2025 klo 13–15. Kokous järjestetään hybridikokouksena.

8 Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 14.46.

Sihteeri Heidi Valta

Liitteet

Esityksen runko

Jakelu

Tilaisuuteen kutsutut, [Etelä-Savon vesienhoitosivut](#)